

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–вересень 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 вересня 2021 року становила 1651218 осіб.

Упродовж січня–серпня 2021 року чисельність населення зменшилася на 15297 осіб. Порівняно з січнем–серпнем 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 3314 осіб та становив 14326 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 31 живонароджених.

Зайнятість

За результатами обстеження робочої сили **кількість зайнятого населення** у віці 15 років і старше в I півріччі 2021 року становила 702,2 тис. осіб, а у віці 15–70 років – 694,3 тис. осіб. Кількість безробітних віком 15 років і старше та 15–70 років дорівнювала 86,7 тис. особам.

У I півріччі 2021 року рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 49,3%, а серед населення віком 15–70 років – 55,8%. Рівень безробіття серед робочої сили віком 15 років і старше становив 11,0%, а осіб віком 15–70 років – 11,1%.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в серпні 2021 року становила 331,1 тис. осіб. У порівнянні з липнем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 0,3 тис. осіб, або на 0,1%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (на 3,8%), у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 2,3%), будівництва (на 1,9%), мистецтва, спорту, розваг і відпочинку (на 1,4%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 2,8%), а також надання інших видів послуг (на 1,4%).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в серпні 2021 року у 2,3 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (6000 грн) та становив 13952 грн, що на 1,1% менше, ніж у липні 2021 року і на 22,1% більше, ніж у аналогічному місяці 2020 року.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників підприємств наукових досліджень і розробок (27411 грн), із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23788 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (22525 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (18996 грн) та державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (18852 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої становив 39–67% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, операцій з нерухомим майном, будівництва, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, а також тимчасового розміщування й організації харчування.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у серпні 2021 року в порівнянні з липнем 2021 року зменшилась на 0,5%, а відносно серпня 2020 року збільшилась на 11,2%. За січень–серпень 2021 року по відношенню до аналогічного періоду 2020 року вона збільшилась на 11,1%.

Сума несплаченої заробітної плати за серпень 2021 року зменшилась на 4,7 млн.грн, або на 4,9% та на 1 вересня 2021 року становила 91,7 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок вересня 2021 року становив 2,0% фонду оплати праці, нарахованого за серпень.

На початок вересня 2021 року значна частина суми заборгованості припадала на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (23,4% загальної суми боргу по області), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (13,7%), транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (11,0%), освіту (10,3%).

На 1 вересня 2021 року вчасно не отримали заробітну плату 5,6 тис. працівників підприємств (1,7% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 16390 грн кожен.

На 1 вересня 2021 року заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–вересні 2021 року зросли на 6,8%. Послуги у сфері освіти подорожчали на 18,2%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 9,4%.

Товари та послуги у сфері транспорту подорожчали на 9,3%, продукти харчування та безалкогольні напої – на 8,1%. Ціни у сфері ресторанів та готелів зросли на 7,4%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 6,7%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 3,6%, різних товарів та послуг – на 3,0%. Ціни у сфері охорони здоров'я зросли на 2,1%, одягу і взуття – на 1,3%, предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – на 1,0%. Водночас товари та послуги у сфері відпочинку і культури подешевшали на 1,2%.

Промисловість

У січні–вересні 2021 року порівняно з січнем–вереснем 2020 року **індекс промислової продукції** дорівнював 105,8%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 4,3%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 104,4%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 17,2%.

У січні–вересні 2021 року вироблено 321,5 т яловичини і телятини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш, четвиртин необвалених, 331,1 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 35,5 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 5733,1 т молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л, 1803,3 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 1995,4 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 44,2 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 32,8 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 2599,7 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 85,9%.

За дев'ять місяців 2021 року вироблено 3554,8 кг білизни постільної бавовняної (крім трикотажної машинного чи ручного в'язання), 151,1 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 16,6 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 17,8%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 99,2%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 5,9%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 72,2%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 11,8%.

За січень–вересень 2021 року виготовлено 97331,1 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (скляних для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 18,8 тис.т плиток, плит, черепиці та виробів подібних з цементу, бетону або каменю штучного (крім блоків та цегли для будівництва), 41,2 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 236,3 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 104,8%.

З початку 2021 року вироблено 840,8 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів), 514,4 т деталей, виливаних зі сталі, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів, турбореактивних, турбогвинтових, турбін газових, підйимального або вантажно-розвантажувального обладнання, машинного обладнання для будівництва, транспортних засобів), 21180,7 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших.

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 17,2%.

За дев'ять місяців 2021 року випущено 6416 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 10879 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 8388,6 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 10,1%.

За січень–вересень 2021 року вироблено 32193,9 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–вересні 2021 року **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–вереснем 2020 року становив 110,4%, у т.ч. на підприємствах – 112,5%, у господарствах населення – 106,6%. Індекс продукції рослинництва становив 113,5%, продукції тваринництва – 85,2%.

Станом на 1 жовтня 2021 року культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 986,1 тис.га, що на 2,0% більше, ніж на початок жовтня 2020 року. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 97,0% площі посівів (торік – 98,1%). Виробництво зерна становило 3620,3 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 25,4% більше, ніж було одержано на початок жовтня 2020 року. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 36,7 ц зерна (на 6,8 ц більше, ніж торік).

Усіма категоріями господарств на 1 жовтня 2021 року одержано плодової та ягідної продукції 51,7 тис.т (на 43,2% більше, ніж на відповідну дату 2020 року), овочів відкритого ґрунту – 171,8 тис.т (на 10,3% більше).

У січні–вересні 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 39,7 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 145,8 тис.т, яєць – 300,9 млн.шт. Порівняно з січнем–вереснем 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 32,6%, молока та м'яса – на 9,5% і 5,3% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 65,1%, птиці – 19,8%, великої рогатої худоби – 11,2%.

У січні–вересні 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–вереснем 2020 року зменшився на 27,6%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 77,6% (торік – 95,8%).

Станом на 1 жовтня 2021 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 64,8 тис. голів великої рогатої худоби (на 16,3% менше) (у т.ч. корів – 35,4 тис. голів (на 14,3% менше)), 65,1 тис. голів овець та кіз (на 2,1% менше, ніж на 1 жовтня 2020 року), свиней – 147,4 тис. голів (на 17,4% менше), птиці – 3236,1 тис. голів (на 31,0% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 76,5% (на 1 жовтня 2020 року – 79,1%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 84,7% (86,2%)), птиці – 69,9% (50,5%), овець та кіз – 58,2% (64,1%) і свиней – 41,0% (35,3%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) Запорізької області власно виробленої сільськогосподарської продукції в січні–вересні 2021 року становив 14454,3 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 13389,6 млн.грн, тваринництва – 1064,7 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–вересень 2021 року порівняно із січнем–вереснем 2020 року зросли на яйця (в 1,9 раза), на насіння культур олійних (в 1,8 раза), на культури зернові та зернобобові (на 33,9%), на молоко (на 13,7%), на тварин сільськогосподарських живих (на 10,5%), на культури овочеві (на 4,5%), знизилась на культури плодови та ягідні (на 4,4%).

На 1 жовтня 2021 року в підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1703,1 тис.т зерна (на 38,9% більше, ніж на 1 жовтня 2020 року), у т.ч. 1344,5 тис.т пшениці, 223,1 тис.т ячменю, 52,0 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 1289,3 тис.т зерна (на 24,7% більше), у т.ч. 986,5 тис.т пшениці, 181,8 тис.т ячменю, 41,8 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–вересні 2021 року становив 1995,3 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–вереснем 2020 року дорівнював 86,9%.

Нове будівництво становило 20,1% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 31,6%, ремонт (капітальний та поточний) – 48,3%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–серпні 2021 року експорт **товарів** становив 2994,5 млн.дол. США, або 158,5%, порівняно із січнем–серпнем 2020 року, імпорт – 1094,5 млн.дол., або 137,5%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1900,0 млн.дол.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,74 (у січні–серпні 2020 року – 2,37).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 159 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, мінеральні продукти, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–серпнем 2020 року збільшилась частка чорних металів з 51,3% до 58,4%, руд, шлаку і золи – з 3,2% до 5,9%. Натомість зменшилась частка механічних машин з 13,3% до 9,1%, зернових культур – з 8,2% до 6,3%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 7,1% до 5,2%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 1015,6 млн.дол., або 33,9% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із січнем–серпнем 2020 року в 2,2 раза.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 56,0%, руди, шлак і зола – 17,0%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 5,9%, електричні машини – 2,9% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Польщі, Італії, Чехії, Іспанії,

Болгарії. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, США, Китаю, Північної Македонії.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із січнем–серпнем 2020 року збільшився експорт товарів до Болгарії в 5,1 раза, Польщі – в 4,6 раза, Північної Македонії – в 4,2 раза, Туреччини – в 2,4 раза, Чехії – в 2,3 раза, Іспанії – в 2,1 раза, Російської Федерації – на 74,7%, США – на 47,3%, Італії – на 45,5%, зменшився експорт товарів до Китаю на 20,1%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–серпня 2020 року збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 15,8% до 22,2%, механічних машин – з 14,6% до 16,2%, чорних металів – з 5,9% до 10,9%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 4,7% до 6,0%. Зменшилась частка різноманітної хімічної продукції з 2,9% до 2,2%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 336,6 млн.дол., або 30,8% загального обсягу та збільшився проти січня–серпня 2020 року на 0,8%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 33,5%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 11,1%, мідь і вироби з неї – 4,4%, чорні метали – 4,2%, алкогольні і безалкогольні напої та оцет – 4,0%, електричні машини – 3,8% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Білорусі, Грузії, Казахстану.

Порівняно із січнем–серпнем 2020 року імпорт товарів збільшився з Грузії в 5,1 раза, Туреччини – в 2,7 раза, Польщі – в 2,2 раза, Білорусі – в 2,2 раза, Казахстану – на 88,8%, Російської Федерації – на 64,1%, Китаю – на 34,3%, Італії – на 28,3%. Однак менше ввезено товарів з Німеччини на 34,4%, США – на 2,9%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2021 року становив 44897,6 млн.грн, що на 11,5% більше обсягів січня–вересня 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2021 року становив 31876,4 млн.грн і в порівнянних цінах на противагу січню–вересню 2020 року збільшився на 10,7%. Роздрібний товарооборот за вересень 2021 року становив 3645,7 млн.грн і в порівнянних цінах відносно вересня 2020 року збільшився на 4,1%, попереднього місяця зменшився на 8,5%.

Транспорт

У січні–вересні 2021 року підприємствами транспорту перевезено 14,8 млн.т вантажів, що на 13,5% більше обсягу січня–вересня 2020 року. **Вантажообіг** становив 8281,5 млн.ткм і збільшився на 12,6%.

Залізничним транспортом відправлено 9493,0 тис.т вантажів (на 3,3% менше обсягу січня–вересня 2020 року). Зменшилося відправлення будівельних матеріалів на 29,0%, нафти і нафтопродуктів – на 37,5%, брухту чорних металів – на 48,8%. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 4,5 раза, зерна і продуктів перемолу – на 41,7%, добрив – на 32,0%, чорних металів – на 4,5%, руди залізної і марганцевої – на 1,5%, коксу – на 1,3%. Вантажообіг збільшився на 11,4% та становив 7415,0 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 5131,7 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–вереснем 2020 року в 1,8 раза більше) та виконано вантажообіг в обсязі 850,8 млн.ткм (на 27,1% більше).

Протягом січня–вересня 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 55,7 млн. пасажирів (99,8% обсягу січня–вересня 2020 року) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 1014,0 млн.пас.км (107,3%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 36,3 млн. пасажирів, що становило 94,9% показника січня–вересня 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–вересня 2021 року порівняно з січнем–вереснем 2020 року збільшився на 8,5% і становив 16,2 млн. пасажирів.